

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIV. évfolyam

Szobotica, SZOMBAT 1923. január 27.

26. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelőtt
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8-58, Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 90 dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Alexandra-utca 4 szám alatt
Kiadóhivatal: Kralja Alexandra-utca 1 (Leibach-palota)

Pártok tusája

Az ország kezd lassan választási táborra átalakulni. Az érdeklődés kiszabadítja magát a megélhetés gondjainak béklyójából s a választási hadjárat eseményei felé fordul. Elkészülnek a programok, elkészülnek a listák, haragú beszédű kortések rajta ütnek a kocsmákban csöndesen iddögáló — busuló polgárokon, talán még a választók névjegyzéke is elkészül, hogy senki se maradjon ki a választás általános mozgósításából. A tartalékos kortéseket fegyverszolgálatra hívják be, a kávéházi Konradok a harctéri jelentések helyett a politikai pártok kommunikációját hajolnak, a békes polgárságot valóságos militarizálta a választási propaganda s jól fölkészült pártok tusáját fogja eldönteni a márciusi választás.

Az *Utazás Faramdóba* című Karinthy-Gulliver könyvben szerepel egy japán orvos, aki résztvevett a világháborúban s megöszült a borzalmaktól. Az volt a rögeszméje, hogy ő tudja miért folyik a világháború. Egy kicsit ilyen japán orvosnak szeretnénk érezni magunkat mindannyian. Szeretnénk tudni: miért is folyik ez a háború.

Mert a hatalomrajutás lehet a politikusoknak célja, de a politikának az eszköze. Hogy Pasics marad-e a miniszterelnök, vagy más lesz, hogy Pribicevics tagja lesz-e a kabinetnek vagy nem, az bizonyára elsőrendűen fontos azoknak, akiknek személyéről szó van, de az ország politikai jövőjét nem lehet a személyi simpatiók és ellenszenvok alapján megszabni. Hol van az a vezető gondolat, hol van az az irányt adó program, az utakat kijelölő célkitűzés, aminek alapján akarják az egyes politikai pártok az állampolgárokat híveiké tenni. Hol van az a pártprogram, ami többet ad, mint védekezést a vádak ellen és vádaskodást a védekező többi párt ellen? Melyik az a párt, amelyik megjelölne a legégetőbb bajok orvoslásának módját, a legkínzóbb problémák megoldásához kulcsot adna, amelyik világosan és határozottan megjelölne azt a kormányzati rendszert, amit hatalomra jutásakor megvalósítana. Melyik az a program, amelyik számolna a gazdasági helyzet követelményeivel, a világpolitika irányával, a külpolitikai adottságokkal s az uralkodó világnézlet követeléseivel. Az egyik párt ugyanazt a külpolitikai programot hirdeti, amit a másik, pénzügyi politikájuk egyformán igéri a valutajavítást és az adóztatásigazságossá tételét, mind egyik követeli a közigazgatás megjavítását és a korrupció kiirtását,

— a programok főpontokban olyannyira megegyeznek, hogy ha hivatalos, személyi, érvényesítési és egzisztenciális szempontok nem lennének — s mindezek a szempontok merőben közömbösek az országkormányzás egyetemes érdekei előtt — az állampolgárok legnagyobb része alig legyőzhető zavarral állna a szavazási urnák elé.

Vannak pártok, melyeket bizonyos színeződés különböztet meg egymástól, vannak pártok, melyeket az ország közigazgatási beosztásának kérdése választ el egymástól, de mi a választal azok között a pártok között, melyek a vidovdani alkotmány alapján állnak s miért ellenfelei egymásnak azok a frakciók, melyek egyértelműen sürgetik az alkotmány revízióját. Hogyan lehet elválasztani azokat a párttörekvéseket egy-

mástól, amelyek egy nemzeti blokkban egyesülnek. A legintranzi-gensebb harcot vívják a radikálisok és demokraták s a nacionalista blokkban, mely tegnap alakult meg Suboticán, egyformán vannak radikálisok és demokraták. Vajjon nem ahhoz hasonlít-e ez, mintha két embernek a jobb kezük birkozna s a bal kezük egymást ölelné. Őszinte ellenfelek-e vagy őszinte barátok azok, akik így küzdenek?

Az elmúlt kormányzati rendszer válságát az tette állandóvá, hogy a személyi harcaik nem pedig elvi ellentéteik voltak kibékíthetetlenek. Amennyire a pártok egymással harcoló programjaiból lehet következtetni, az elkövetkező kormányzati rendszer már előre olyan sulyokkal van megterhelve, amelyekből nem tudott megszabadulni elődje sem.

Protics a kormányt támadja a Magyar Párttal kötött paktum miatt

A kormányra s a radikális-pártra szégyen a paktum, nem a magyarokra — mondja Protics Sztoján

A Radikal pénteki számában Protics Sztoján „Szégyenletes válságdíj” címen vezércikkben foglalkozik a kormánynak a magyarság választójoga ügyében megkötött paktumával.

A bevezetésben fölemlíti a választói jogfosztás ismert történetét, a titkos rendeletet, Timotijevics végre nem hajtott korrigáló rendeletét, az opciójog meghoszorabbításával üzött komédiát és rögtönjesen rámutat arra, hogy az alkotmány és a törvények szerint nem lehet a nemzetiségeket a jogoktól elűzni. Majd így folytatja:

— Mindezekután gyorsan bebizonyult, hogy a magyarok választójogának megtagadása nagyon kellemetlen következményekkel járhat, mire a kormány, természetesen nem hivatalosan, üzleti alkudozásba lépett a magyarokkal. Azt mondták nekik: ám jó, a választói törvény 13 §-a értelmében el fogják rendelni a hatóságoknak, hogy vegyenek fel benneket a választói névjegyzékekbe, — ha belementek abba, hogy ránk, a radikális jelöltekre fogtok szavazni!

— És ekkor megkezdődtek a tárgyalások! És nagyon diszkrétan létrejött a kormány megbízottai és a Magyar Párt főbizottsága között a következő egyezmény: a magyarok a Bácskában külön listákkal léphetnek föl, a Bácskában azonban a radikálisokra kötelesek szavazni! Azok a magyarok pedig, akiket önálló listájukkal megválasztanak, a parla-

mentől, amelyek egy nemzeti blokkban egyesülnek. A legintranzi-gensebb harcot vívják a radikálisok és demokraták s a nacionalista blokkban, mely tegnap alakult meg Suboticán, egyformán vannak radikálisok és demokraták. Vajjon nem ahhoz hasonlít-e ez, mintha két embernek a jobb kezük birkozna s a bal kezük egymást ölelné. Őszinte ellenfelek-e vagy őszinte barátok azok, akik így küzdenek?

mentől, amelyek egy nemzeti blokkban egyesülnek. A legintranzi-gensebb harcot vívják a radikálisok és demokraták s a nacionalista blokkban, mely tegnap alakult meg Suboticán, egyformán vannak radikálisok és demokraták. Vajjon nem ahhoz hasonlít-e ez, mintha két embernek a jobb kezük birkozna s a bal kezük egymást ölelné. Őszinte ellenfelek-e vagy őszinte barátok azok, akik így küzdenek?

mentől, amelyek egy nemzeti blokkban egyesülnek. A legintranzi-gensebb harcot vívják a radikálisok és demokraták s a nacionalista blokkban, mely tegnap alakult meg Suboticán, egyformán vannak radikálisok és demokraták. Vajjon nem ahhoz hasonlít-e ez, mintha két embernek a jobb kezük birkozna s a bal kezük egymást ölelné. Őszinte ellenfelek-e vagy őszinte barátok azok, akik így küzdenek?

Van-e paktum?

A Bačvanin cáfolja Magyar Párt és a kormány közt létrejött paktum hírét

A subotica Bačvanin illetékes helyről kapott felhatalmazás alapján ma azt közli, hogy a kormány és a Magyar Párt közt nem jött létre választási megegyezés.

Annyi bizonyos s ezt anélkül, hogy a Bačvanin közlésének cáfolatát megkisérelnők, hogy a kormány legalább látszat szerint, becsületesen és törvényesen intézkedik, hogy a magyarokat a választói névjegyzékbe felvegyék. Igaz, hogy ez a kormánynak paktum nélkül is kötelessége figyelmeztetni a tisztviselőket is arra, hogy súlyos büntetőjogi következményekkel jár, ha valakit, akinek megvan az igényjogosultsága, kihagynak a választói névjegyzékből.

A vajdasági magyarságnak egy kötelessége van. Akár van paktum, akár nincs, a választásnál aszerint kell leadni minden magyarnak szavazatát, amint azt a Magyar Párt a helyzet és a viszonyok alapos megfontolása után kívánja s ott, ahol van magyar jelölt, egységesen leszavazni a magyar listára, ahol pedig nincs, azt a listát támogatni szavazatával, amely a magyarság képviselőinek megítélése szerint a magyarság jogait, elnyomatásának megszűnését leginkább garantálja. A magyarság számára nézve sokkal kisebb, közös érdekei sokkal fontosabbak, semhogy megengedhetné azt a luxust, hogy ennél a választásnál ne egységesen lépjen fel. Aki akármilyen szempontból meg akarja bontani a magyarság egységét, az öntudatlanul, vagy tudatosan árt a magyarságnak s az ártó szándék diadalát magyar véreink józanságának okos belátásának kell megakadályozni.

A városi kertgazdaság egy évi működése

A jövedelmező városi üzlet

A palicsi földművesiskola megszüntetése óta, már azelőtt is működött gazdaságot nagyobb városi kertgazdasággá alakították át. A rendőrség szépen jövedelmező és kitűnően vezetett kertgazdaságának példájára rendezték be ezt a gazdaságot is, amely azelőtt csak terheket jelentett az városra.

Az újonnan berendezett kertgazdaság vezetője dr. Hoffmann Kálmán gazdasági tanácsos a pénteken megtartott tanácsülésen tett jelentést a gazdaság első évi működéséről. Eszerint a városi kertgazdaság terményeiből valamennyi igényelő városi tisztviselő ötven százalékos kedvezményben részesült egész éven át, emellett azonban annyi termény-fölösleg mutatkozott, hogy a városi kertgazdaság terményeit állandóan a piacon is lehetett árulni.

Így a városi kertgazdaság mellett, hogy mint jóléti intézmény fontos szerepet töltött be, hozzá járult a városi árak leszállításához is és ezenfelül még tetemes jövedelmet biztosított a városnak. Az első évi gazdálkodás után fennmaradt hasznót azonban a kertgazdaság saját céljaira fogja felhasználni és a tanács hozzájárult ahhoz, hogy a jövedelemből a gazdaság modernebb vezetéséhez szükséges felszerelési tárgyakat szerezzék be.

A tervek szerint a tavasszal kibővítik a város palicsi kertgazdaságát.

A Magyar Párt

névjegyzékét

felhasználják a választók listájának kiigazításánál

Megérkezett Suboticára is a rendelet

A suboticei választói névjegyzék hivatalból való kiegészítése körül támadt bonyodalmak is végre megoldást nyertek. Mint már jelentettük, csütörtökön még *Pletikoszits* főispán attól tette függővé a Magyar Párt által összeírt magyar választói névjegyzéknek elfogadását, ha erre nézve a város külön utasítást kap a kormánytól és pénteken már Suboticára is megérkezett a belügyminiszter távirati rendelete, amely szerint a pártok által betervezett választói névjegyzékeket fel kell használni a választói névjegyzék hivatalból való kiegészítésénél.

Ugyancsak megérkezett Suboticára a másik két belügyminiszteri rendelet is, a január 6-ig kiegészített választói névjegyzéknek a törvényszéktől való vizsakéréséről és a választási agitáció szabadságának biztosításáról.

A rendeletek megérkezése lényeges fordulatot jelent a Magyar Párt által összeírt választók listájának elfogadását illetően. Ebben a kérdésben Nagy Ödön dr. a Magyar Párt ügyvezető elnöke pénteken tovább folytatta a tárgyalásokat a városi hatósággal, amelynek nevében *Orsics Lázár* főjegyző hosszabban tárgyalt a Magyar Párt vezetőivel. A megbeszélések eredményéről Nagy Ödön dr. a következőket mondta a *Bácsmegyei Napló* munkatársának:

— A főjegyző kijelentette, hogy a pártok névjegyzékének elfogadására vonatkozó kormányrendelet már megérkezett Suboticára. A rendelet megérkezése már maga is biztosíték arra, hogy a suboticei hatóság elfogadja a Magyar Párt által összeírt választók névjegyzékét. Ez most már bizonyosnak tekinthető, azonban a részleteket, hogy mikép-

pen fogják a választói névjegyzék kiigazítani, csak szombaton vagy vasárnap fogja a Magyar Párt a várossal megbeszélni. Az eddigi tervek szerint a névjegyzék kiegészítésénél maga a Magyar Párt is részt vesz megbízottai után, még pedig úgy, hogy adatainkkal jelen leszünk a magyar választók felvételénél és segítségére leszünk a városi hatóságnak. A mi összeírásunk vasár-

napra teljesen készen lesz és a jövő hét elején ennek alapján már a városi hatóság rendelkezésére bocsátjuk adatainkat.

Igy tehát végre elintéztünk tekinthető a Magyar Párt által összeírt választók névjegyzékének a sorsa és biztosítottuk látszik, hogy a suboticei hatóság fel fog venni a névjegyzékbe minden magyar választót.

Meghiusult a radikális-török paktum

Lázicsék bukása Dalmáciában — A belpolitika hírei

Skopljéból jelentik: A délszerbiai muzulmánok szervezetének, a dzemijetnek kongresszusa több napos vita után egyhangú határozatot hozott, mely szerint a muzulmánok önálló listával vesznek részt a választásokon. Még sem tartják kizártnak, hogy egyes kerületekben helyi megfigyeléseket fognak kötni a radikálisokkal.

Egy felszólalás hatása alatt félóra alatt a kongresszus résztvevői több mint 700.000 dinárt adtak össze egy megindító pártlap céljaira. A választási agitáció vezetésére akció bizottságot választottak.

Avramovics győzött a földművespárt spliti kongresszusán

Splitből jelentik: A földművespárt kerületi kongresszusán az Avramovics-Komadinc-csoport nagy győzelmet aratott a Lázics-Pizson-féle jobboldali frakcióval szemben. Negyven delegátus szavazott Avramovicsékkel Lázicsék 9 szavazatával szemben. A szavazás eredményéhez híven a kerület listavezetőjévé Avramovics emberét, egy kostelyi földmivest választották meg.

Demokrata jelölések a Bánságban

Pancsevőről jelentik: A délbánsági választókerületben a demokra-

tapárt eddig a következő járásokban ejtette meg a jelöléseket: Vrsac város és járás — *Mijatovics* Szvetisláv; Belackva — *Vuletics* Jovan; Kovacsica — *Karas* Nikola tanfelügyelő. A kovini járásban még nincs meg a döntés, mert *Ivacskovics* Ilije és *Bogdanov* Vása között még nem tudtak választani. A listavezetői helyet csak a február 6-án Pancsevőn megtartandó pártgyűlés fogja betölteni.

Plavics Dusán jelölése.

Beogradból jelentik: *Pribicsevics* lapja, a Novi List közli, hogy *Plavics* Dusán volt devizadiktátort a tengerparton, Novi-Crkvenicán egyhangúlag képviselőnek jelölte a demokratapárt. *Tomljenovics* disszidens demokrata, volt bán is erős agitációt fejt ki, de nem nagy sikerrel. Más forrásból eredő értesülések szerint *Tomljenovics* megválasztása bizonyosra tehető.

Letartóztatták Radics agitátorait

Zagrebből jelentik: Az Obzor szerint Dalmáciában letartóztatták *Skrnjár*, *Robics* és *Colenyak* Radics-párti agitátorokat, mert nyilvános gyűléseken a horvát köztársaság mellett propagandát fejtettek ki. A letartóztatott korteseket Zagrebbe szállították.

A szláv pártok

egységes választási frontot akarnak teremteni

A nacionalista blokk suboticei gyűlése

A radikális-párt álláspontja a nacionalista blokkal szemben

A nacionalisták kezdeményezésére a suboticei szláv pártok — a demokraták, a radikálisok, a dobrovoljacok és rokkantak — kiküldött csütörtök este megbeszélésre jöttek össze a Lloyd helyiségében, hogy a szláv pártok egységes választási frontjának megteremtéséről tárgyaljanak. A megbeszélésen, amelyen minden párt képviseltette magát — a nacionalisták megbízottai kifejtették a választásokon való egységes fellépés szükségességét és hangsúlyozták, hogy Suboticán, ahol a magyar tömegek politikai szervezete: a Magyar Párt a szláv pártok választási esélyeit befolyásolhatja, össze kell fogni az államalkotó szláv pártok, hogy a választásokat eredményesen megvívassák. Az előterjesztett javaslatuk körül megindult vitában a pártok megjelent képviselői valamennyien csatlakoztak a nacionalisták előterjesztéséhez és ki nyilatkoztatták abbeli véleményüket, hogy az egységes választási front megalakítását valóban szükség szerűnek tartják. Miután ebben a kérdésben a jelenlevő pártmegbízottak megegyeztek, a fölvetett terv végleges perfektálására egy pártközi bizottságot választottak, amelynek elnöke a radikálispárt helyi szervezetének vezetője, dr. *Nedeljkovics* Milorád lett, tagjai pedig a demokraták részéről *Petrovics* dr., *Magarasevics* dr., a nacionalisták részéről *Staglar* Rudolf és *Durman* Milán, a rokkantak részéről *Stozics* Vilja, a dobrovoljacok részé-

ről pedig dr. *Dimitrijevic* Dragutin és *Jurics* Márkó radikális.

Az értekezlet úgy határozott, hogy a megbeszéltek kooperációs tervet a megbízottak pártjaik elé terjesztik, amelyek végérvényesen döntenek abban a kérdésben, hogy milyen feltételek mellett hajlandók belépni a választási blokkba. Ha a pártok elfogadják a nacionalisták által fölvetett eszmét, abban az esetben közös listán fognak szavazni és a mandátumokat megosztják az egyes pártok között. Szó van arról is, hogy — amennyiben a blokk megteremtése sikerülni fog — listavezetőnek egy radikális fognak jelölni.

A mozgalom kilátásairól megkérdeztük az értekezleten résztvevő pártmegbízottakat, akik kijelentették, hogy az akció valószínűleg eredménnyel jár és a választási blokk rövidesen megalakul.

A pártok közül — a radikálisokat kivéve — mint értesülünk nem állít föl egyik sem különös feltételeket, csupán azt, hogy a közös listára vegyék fel jelöltjeiket és biztosítsák számukra azt az eredményt, amely az erőviszonyok szerint megilleti őket.

A radikálispárt egyrésze azonban — beavatott helyről vett értesülésünk szerint — nem fogadja szívesen a nacionalista blokk megalakítását, mert ebben főképpen a demokratapárt érdekeinek istápolását látja. A radikálispárt tagjainak nagy része azon az állásponton van, hogy

nincs szükség egységes szláv választói front alkotására, mert a számottevő politikai pártok ugyanis biztosíthatják jelöltjeik győelmét. A blokk megalakítására főképpen azoknak a pártoknak van szükségük, amelyek gyengének érzik magukat.

Ez a hangulat volt észlelhető a radikálispárt péntek délutáni ülésén is, amely dr. *Nedelykovics* Milorád elnök referált a csütörtök esti értekezlet eredményeiről. A párt egyelőre még nem hozott végleges döntést ebben a kérdésben, mert azt függővé teszi a párt vidéki szervezeteinek állásfoglalásától is.

Nincs kizárva azonban, hogy a blokk megalakítása sikerrel fog járni, ebben azonban erős része lesz annak az erkölcsi pressziónak is, amelyet egyes csoportok a radikálisokkal szemben kifejtettek, a nemzetiségek felülkerekedésének oktan aggodalmát hangsúlyozva, amely a kezdeményezők szerint feltétlenül szükségessé teszi a szláv erők egyesítését.

A döntés után kerül csak a sor az egyes pártok jelöléseire, amely értesülésünk szerint mindenesetre a jövő hét folyamán várható.

Vége az uccai fatelepnek

Ítélet a Commercía — Pál és Morvai perben

Már nemcsak a suboticei kereskedők előtt ismeretes az a vizzálykodás, mely a Pál és Morvai cég és a Commercía részvénytársaság közt folyik. A Pál és Morvai cég — mint a Bácsmegyei Napló megírta — eladta fatelepét a Commercía cégnek, mely az üzletet a régi cég alatt folytatta. Pál és Morvai megegyeztek a fatelep céljára szolgáló telek tulajdonosával, *Prokesch* Mihállyal, hogy kérje a bíróságtól az ő kilakoltatásukat, ők majd nem védekeznek a kereset ellen s ilyenformán az ellenük hozott ítélet alapján ki fogják lakoltatni a — *Commercíát*.

Igy is történt. A háztulajdonos beadta keresetét, az idézést Pál és Morvai vették át s bár Morvai a Commercía alkalmazottja volt, a perindítást elhallgatta az igazgatósága előtt. A tárgyaláson megjelentek s kijelentették, hogy nincs kifogásuk a kilakoltatás ellen. A bíróság ennél fogva ki is lakoltatta őket a bérelt területről.

A Commercía minderről akkor vett csak tudomást, amikor kedden délután egy bírósági végrehajtó munkásokkal megjelent a fatelepen s hozzá kezdett a telepen lévő mintegy hetvenöt vagon ta kirakásához. A munkások szakadatlanul dolgoztak azóta, úgy, hogy a fatelep előtt egész fahegy emelkedett már.

A Commercía részvénytársaság birtokháborítás miatt indított kereset a háztulajdonos ellen. A járásbíró szerdán tartotta meg a tárgyalást s bár a szóval kihirdetett indoklás szerint megállapította, hogy a háztulajdonos és a Pál és Morvai cég összeírtak, a keresetet még is elutasította, mert az volt a felfogása, hogy bírói végrehajtással birtokháborítást nem lehet elkövetni.

A Commercía felebezésére pénteken tárgyalta az ügyet a suboticei törvényszék. Négy órás tárgyalás után hirdette ki az ítéletét, amelyben a járásbíró ítéletének megváltoztatásával a Commercía keresetének helyt adott, megállapította a birtokháborítás tényét s a háztulajdonost esetenként száz ezer dinár pénzbírság terhével tiltotta el a további birtokháborítástól. Köteles azonkívül a háztulajdonos az eddig fölmerült költségeit viselni.

A fa visszarakásának költségeit s az okozott kár megtérítését külön perben fogja a Commercía követelni.

Amerika világháborút indit az alkohol ellen

Az Egyesült Államokból nagy erővel indult ki az aktív antialkoholista propaganda és Onkel Sam diplomáciai és pénzügyi hatalmával már Európában is érezhető nyomást gyakorol az absztinencia érdekében. Ausztria megfizethetetlen magas bevételi vámmal zárta el a borszállítmányok elől határait és ebben igen nagy része van a szociáldemokrata párt amerikai részről hathatósan támogatott propagandájának. A német szociáldemokratapárt is törvényjavaslatot nyújt be az alkoholtilalomról s szükség esetére népszavazást proponál. Az absztinens apostolok már néhány városban, így Osnabrückben és Bielefelden próbaszavazást rendeztek és a városatyák támogatásával elérték azt, hogy a szavazás eredménye az alkohollelles álláspontot juttatta diadalra.

Az antialkoholista propaganda forrása ez esetben is Amerika és az alkoholkérdés Amerikában már nem annyira higiéniai, mint inkább politika kérdéssé fejlődött. Ezzel szemben igen érdekes megnyilvánulásait olvashatjuk az amerikai leleményességnek, mely a mindinkább érvényre jutó amerikai vélemény szerint a polgári szabadságot jogosulatlanul korlátozó törvény kijátszását célozza.

Ma egvike a legjobb üzleteknek Amerikában az alkoholféltetés és addig, míg egy üveg whisky 10 dollárért eladható, mindig akadnak — dacára a törvény szigorának — vállalkozó szellemű emberek.

A papság panaszkodik, hogy a férfiak a vasárnapi templomlátogatást mindinkább elhanyagolják és ezt azal indokolják meg, hogy Amerikában ezrek és ezrek ülnek vasárnap a gáztüzhelynél és likőrök főzésével, továbbá házi sörgyártással szórakoznak.

Semmi esetre sem volt még aktualitásában oly jelentős az absztinens mozgalom, mint jelenleg és valószínű, hogy a hivatalos Amerika részéről pénzzel és erkölcsileg támogatott propaganda hamarosan nálunk is jelentkezni fog.

Markovics Nikola

— redivivus

Egy bírói kinevezés prológja

Markovics Nikolának, a topolai járási főszolgabírói állásba való visszahelyezésével szemben elfoglalt álláspontunkért a helyben megjelenő »Bačvanin« sulyos támadásban részesíti a »Bácsmegeyi Napló«-t, megvádolva azzal, hogy mi elégedetlenséget akarunk kelteni a magyarok között és a hatóságok tekintélyét kívánjuk tönkretenni. Ezzel szemben a mi álláspontunk változatlanul az, hogy Markovics Nikola kinevezése a topolai járás lakói közt nemzetiségi különbség nélkül elégedetlenséget kelt s a hatóságok tekintélyét az teszi tönkre, hogy Markovics erőszakos törvénymagyarozatai, egyesek ellen folytatott hajszája ellenére, újból párt és kormányexponens lesz a topolai járásban. A járás lakosai közül talán legkevésbé a magyarok tájlatják ezt a reaktiválást. Elvégre nekik tréningjük van már a főszolgabírói önkény elviselésében. Ők végig szenvedték Cseremov éráját is — akit szintén kilátóan védelmezett a radikális-párt, — s Markovics Nikolát is ismerik, rájuk nézve már nem igen történhetnek meglepetések. A Vidován című novisadi nacionalista lapot igazán nem lehet magyarbarátsággal vádolni s a »Vidován« heteken át sorozatos cikkeket írt Markovics Nikola ellen.

Mi annak a nézetünknek adtunk

kifejezést, hogy a radikális-párt nem növeli a párt exponensei iránti szimpátiát, ha Markovicsot visszahelyezik állásába. Azonban a radikálisok a hatalom s ők azt nevezik ki, akit jónak látnak.

E helyütt csak a »Bačvanin«-nak azt az állítását kell helyreigazítanunk, hogy a »Bácsmegeyi Napló« véleményét dr. Decsi József topolai ügyvéd sugalmazta. Nemesak azért,

mert, mint a példa megmutatta, — könnyen a határon túl találták magukat, akire Markovics megnevezte, s mi nem akarunk ártatlan emberek üldözéséhez alapot adni, hanem az igazság érdekében is ki kell jelentenünk, hogy dr. Decsi, aki a Magyar Párt vezetőségének tekintélyes tagja, soha semmiféle ügyben nem informálta a »Bácsmegeyi Napló«-t.

Szerbek a mai Magyarországon III.

Mise a budai szerb templomban Vizkereszt napján

— Budapesti tudósítónktól —

(Elkésve érkezett.) A Döbrentei-téri görög keleti templom előtt a csikorgó januárban egymásután állnak meg a fogatok. A templomban a Vizkereszt ünnepén Zubkovic György, a magyarországi szerbek tudós püspöke celebrálja a misét és a nevezetes egyházi eseményre összesereglettek a hívek Pestbudáról. Az artisztikus berendezésmeghitttemplomocskára már a kora délelőtti órákban megtelt. A jobboldalon Jovanovich Pál államtitkár figyel áhitatos csöndben, elegáns alakján nem átszóttak meg az évek nyomai. Mögötte Piperkovic Bátor, Budapest fővárosi tanácsosa feltűrt kabátban hallgatja a misét. Amint széjjelnezünk a templomban, sok ismeretlen arcot látunk, arcok, akik ma először jelentek meg az istentiszteleten: a katonai misszió új tagjai.

Nagyszámmal van képviselve a követség és a konzulátus is. Gueressimovic első titkár és B. d. cs titkár elsőnek érkeztek meg a misére.

Nedeljkovic Velimir budai eszperes segédletével kezdi el Zub-

kovic püspök a misét. A szent szavak hangjai mellett végzi ajtatosságát a budapesti szerb kolónia zavartalan, meghitt egytt-létben.

Tizenegy óra után még mindig új hívők érkeznek a templom ajtaján. Zákó Milán volt főispán alakja tűnik föl a lépcsőn, majd egy jovialis, idősebb ur szemével köszöntve az ismerősöket: dr. Popovic Iván, a Tökölánium igazgatója. Pár perc múlva szép fekete asszony tűnik föl a bejáratnál: báró Vojnis István özvegye.

Talán egész Budapest szerb társadalma együtt van már, nem is szólva Pomáz és Szentendre szerbjeiről, akik szintén nagyszámban jöttek be Budára erre az alkalomra.

Tizenkét óra után ért véget a mise. A Döbrentei-tér tíz percig hangos volt a szerb szótól. Az ismerősök csoportokba verődve diskuráltak, majd ki kocsin, ki villamoson a lélekemelő istentisztelet után otthonába sietett.

Zubkovic püspök a 2 óras vonattal szintén visszautazott Szentendrére.

A franciák elzárták a Ruhr-vidéket Németországtól

Megállt a rajnai hajózás — A német vasutasok kijátszák a megszálló csapatokat

Párisi jelentések szerint a francia kormány nincs megelégedve a megszállás eddigi eredményeivel, ami elsősorban a megszállott területek munkásságának ellenállásának a következménye. A németek kitűnően megszervezték az ellenállásra és kijátszának minden parancsot. Jelenlő erre, hogy olyan szénszállítmányok, amelyeket a franciák lefoglaltak és elindítottak nyugat felé, a meg nem szállott Németországra juttattak, vagy legjobb esetben a német vasutasok fellitítotték a mozdonyokban. Akárhányszor megtörtént, hogy a német mozdonyvezetők a lefoglalt szénszállítmányt az egész Ruhr-területen körül vitték s így szállították ki Németországba, míg a kísérő francia vasuti személyzet és a katonai fedezet ellenben nem is sejtette, hogy merre viszik a németek. A Rajnán a szénnel megrakott uszályokat a német vontatógöcsök holland területre szállították s ott cserbenhagyták, vagy hollandi cégeknek szolgáltatták ki. Párisból csütörtökön 500 vasutat és vasuti munkást szállítottak a Ruhr-területre.

A francia kormány elhatározta, hogy a Rajna-terület és a Ruhr-vidék számára új pénznemet fog behozni, de még nincs eldöntve, hogy a német márka vagy a francia frank értékének alapján »Rajna-márka«, illetőleg »Rajna-frankot« nyomassanak-e. A francia pénzügyi szakértők Rajna-márkát ajánlanak.

A német nép önként megmozdult,

hogy segítségére siessen a megszállott Ruhr-terület munkásságának, a mely a megszállás következtében elveszti kenyereit. Sokszázmillió gyütt már össze s a legtávolabbi kis községekben is gyűjtöttek. Karlsruheban a főpolgármester felhívására egy óra alatt 35 millió márkát hoztak össze.

A sztrájkmozgalmak és a tüntetések a megszállott területen egyre terjednek. Düsseldorfban tízezer ember tüntetett a franciák ellen és a lovasőrszolgákat megdobálták. A francia lovaság előbb a levegőbe tüzelt, majd több lövést tett a tömegre, amely erre szétoszlott. Hasonló jelenetek játszódtak le Essenben, Duisburgban, Dortmundban és más ruhrvidéki városokban.

Hivatalos jelentés szerint az esseni kerületben 10.000, a hamburgi kerületben pedig 30.000 bányász szövetette be a munkát. A sztrájkmozgalom újabb lendületre kapott, a munkások ellenálló kedvét nagyban fokozta Thyssen megjelenése, a ki Mainzban diadalmenetben vonult be Essenbe.

Mainzban a tüntetések miatt ostromállapotot rendeltek el.

Megtorlásul azért a tüntetésért, a melyet az elitelt német nagyiparok mellett rendeztek, a megszálló parancsnokság kutasította dr. Kull mainzi löpolgármestert, Fuhrmann Róbert mainzi rendőrlővelőt és Enders Emil rendőrelővelőt.

Duisburgi jelentés szerint csütörtök óta az egész rajnai hajózás megállt, mert a rajnai hajósok elhatározták, hogy a szolgálatot beszüntetik.

A Rajna-csatorna vontatóhivatalának és zsúpiüzemének munkásai, alkalmazottai és hivatalnokai tárgyalást folytattak a francia megszálló hatóságokkal. A tárgyalások eredménytelenek maradtak.

A Ruhr-vidék elszakítása

Mint Párisból jelentik, a franciák pénteken reggel végrehajtották a Ruhr-vidék gazdasági elválasztását Németország többi részétől.

A megszállott területet Németország többi részétől úgy vágják el, hogy elsősorban szigorú katonai intézkedéseket léptetnek életbe a következő pályaudvarokon: Sinsien, Waltron, Lünen, Dortmundtól keletre, Hörde, Löttinghausen, Hagen és Vorhalle. Ez a vámvonal félkör alakot Németország többi részével szemben.

54 millió frank megszállási hitel

Párisból jelentik: Poincaré közölte a szenátus pénzügyi bizottságával, hogy a kamarában törvényjavaslatot fog benyújtani s 54 millió frank rávidkivüli hitelt kér januárra és februárra a Ruhr-terület megszállási költségeinek fedezetéül.

Három rablás és hat betörés

terheli a határon túl elfogott rablókat

Eddig hét egyén van őrizetben, kettő még Magyarországon szökésben van

A suboticei rendőrség pénteken fejezte be azt a nagyarányú nyomozást, a melyet a határmenti rablóbanda ügyében folytatott. A Magyarországon letartóztatott három gonosztevőt a magyar csendőrség, mint már jelentettük kiadta a suboticei rendőrségnek és napokon keresztül foganatosította Miladinovic Szlobodán rendőrkapitány, a bűnügyi osztály vezetője a letartóztatottak kihallgatását.

Ennek eredményeképpen most már ismeretes a rendőrség előtt a veszedelmes rablóbanda minden bűncselekménye, amely nem kevesebb, mint három rablást és hat betöréses lopást jelent. A rablóbanda bünlajstroma röviden a következő:

Dudás István, a banda feje 1922. májusában kezdte meg működését. Ekkor Pintér János és Kovács Ferenc társaságában Sebesics állomáson feltörték egy vagon, amelyből két zsák lisztet, 150 kg. bört és több apróságot loptak, amit Gönczöl Péter VIII. körli lakosnak adtak el. Ugyancsak májusban Dudás Páster Palkovics Pállal és Sumics Jácával rablótámadást intézett Bukvics Sebestyén szállása ellen, ahol 3000 dinár készpénzt és ruhaneműt raboltak. Néhány nap múlva Dudás Szalay Gyulával és Sárközy Miklóssal Dékán János IV. körli lakosnál követett el betörést, honnan 10.000 dinár értékű ruhaneműt loptak. Október 22-én Basicsal és Simics Sretennel együtt Stankics Lázó verucsi szállásán követett el Dudás rablást és 3000 dinár készpénzt, ékszert és ruhaneműt rabolt. Novemberben Gavrics Albe verucsi szállásán követett el rablótámadást Dudás, Basics és Sandics Jácó és ez utóbbit, a mint még emlékeztet Gavrics ekkor önvédelemből agyonlőtte. A rablóbanda tagjai ekkor társukat a közeli kukoricásban elföldelték, de előbb Dudás levette ruháit és még ma is ezeket viseli.

A banda másik tagja Szalai Gyula az idén január 4-én Hornyok Andrásval Vasziljev Szvetozár VIII. körli lakostól, ahova ennek volt cseléje Seitics Mária vezette őket loptak el 25.000 dinár értékű dolgot és a jól sikerült betörés után Seitics Mária és ennek mostohaapja Rosenberg Antal két hétig őrizték maguknál a betörőket. Január 9-én Szalai Bosnyák-Hunyadi Pállal és Kehes Juhász Józseffel Budincevic Illés IV. Boskovicseva-utca 17. számú lakosnál és Vojnics Simon IV. Vradakova-utca 7. alatti lakosnál követett el betörést, a mi után Vituska Lucianál rejtőztek el a Halasi-szőlőkben, majd átszórtak a határon, de másnap visszatértek és ekkor követtek el Szekenderovic Bolte V. Ko-

torska-utca 26. szám alatti lakós kárára 150.000 dináros értékű betörést. Az itt lopott dolgokat Magyarországon részben eladták Roszkösi György kelebial lakosnak, részben elrejtették Strapaka Simon tompai lakosnál, amíg azután a suboticei rendőrség megkeresésére a magyar csendőrség letartóztatta őket.

A banda tagjai közül egvelőre még Bosnyák-Hunyadi Pál és Kehes Juhász József Magyarországon szökésben vannak, azonban a magyar csendőrség már nyomukban van és letartóztatásuk után a magyar hatóságok ki fogják adni a határon túl felhalmozott rabolt dolgokat. Azokat a lopott tárgyakat, amelyeket Subotícán megtalált a rendőrség, már kiadták tulajdonosaiknak.

A suboticei rendőrség derekas munkát végzett Miladinovics rendőrkapitány irányítása mellett a rablóbanda: ártalmatlanná tételével. A rendőrség a nyomozást teljesen befejezte és Dudás Istvánt, Szalai Gyurát, Hornyok Andrást, Selsics Máriát, Rosenberg Antalt, Vituska Licát és Lakatos Józsefet pénteken délben átadta az ügyészségnek.

CIRKUSZ

●●●

Ajólberendezett ujság

A novisadi lapok kénytelenek voltak védőrséget szervezni, amely a felelőtlen elemek támadásaival szemben a nemzetiségi sajtó munkásait megvédi.

Szerkesztőségünkben egy munkatársi állás üresedett meg. Az állás betöltésére pályázatot hirdettünk. Alábbiakban közöljük a pályázat feltételeit.

A pályázó hírlapírónak lírai verseket kell írnia, ennél fogva csak okleveles box-bajnokok pályázhatnak, előnyben részesülnek olyanok, akik galamblovásban díjat nyertek. Erőltetési bizonyítványt a pályázótól nem követelünk, ellenben annak, aki súlyos testi sértésért, közbotránkozásért s kávéházi veszekedésért jogerősen el volt ítélve, ajánlatát elsősorban vesszük figyelembe.

A munkatársi kényelméről s arról, hogy a lírai versek írásához szükséges hangulata meglegyen, a szerkesztőség gondoskodik. A költő a felvétel alkalmával felveszi páncélingét, amelyet éjjelnappal viselni tartozik. A szerkesztőségi helyiségek páncélajtóval, golyóálló falakkal vannak felszerelve, s bombamentes deckungról gondoskodás történik. Revolverek, kis kaliberű mezeli ágyuk korlátlan mennyiségben állnak rendelkezésre. Köztudott hely a szerkesztőség közvetlen közelében, gyors elsősegély és elsőrendű szanatorium.

Az állásra jelentkezők kötelesek magukat próbának alávetni. A próbán vizsgáznak súlydobásból, kötélhúzásból, vívásból, birkózásból és futásból. Csak, a ki ezen sportágakban kellő jártasságot tanúsít, tekintetik okleveles lírai költőnek.

Pályázatok: »Szólj igazat és betörök a fejed«, vagy »Sajtószabadság« jellegű alatt a Szand atletikai osztályához nyújtandók be.

Az ostromállapot megköveteli ezenkívül, hogy az egyes szerkesztőségek a kellő felszerelésekkel lássák el magukat. Ez a körülmény természetesen nagy kiadásokat okoz a kiadóknak. Mint értesülünk a kiadók már legközelebb nagyobb megrendeléseket fognak eszközölni. Sürgősen be kell szerezni ugyanis: hordágyakat, vattát, vészszipokat, operációs asztalokat, mankókat, sérvkötőket, műlábakat, műkarokat, műszemeket, műfogakat, karbont, ágytálat, vízhatlan fehérneműt, kötőszereket és övszereket.

Az újságkiadók ezenkívül alapítótagul belépnek a Vöröskereszt Egyesületbe, biztosítják összes munkatársaikat baleszt és rokkantság esetére, kellő számú mise alapítványokról gondoskodnak, összeguberálják az alkalmazottak özvegy- és árva kasszáját és végül — megspórolják már a legközelebbi esetben munkatársaik fizetését. Mert ki fog ezeketán a frontra menni? Minden újságíró segédszolgálaton lesz, kiszuperáltatja magát, vagy meglóg a kadertól. Santoy.

Magyar kormányrendelet a határmenti népgyűlésekről

Nem szabad átlépni a nemzetközi jogba ütköző kritika határát

Budapestről jelentik: Félhivatalos jelentés szerint a magyar belügyminiszter a következő rendeletet intézte valamennyi rendőrhatalomhoz:

A kormány nem kíván akadályozni a trianoni békeszerződés következtében idegen fenhatóságok alá jutott és részben idemenekült magyar nemzetiségű egyének kisebbségi jogai érvényesítésének biztosítása és súlyos helyzetük enyhítése céljából, vagy a trianoni békeszerződéssel ellenkezően a magyarság rovására megnyilvánuló egyes tünetek tárgyalására nyilvános gyűlések tartásának.

Több ízben megtörtént, hogy az ilyen gyűléseken elhangzott szónoklatok vagy az azokon elfogadott határozati javaslatok a nemzetközi jogba ütköző kritika határát átlépték vagy olyan — a magyar nemzet nyilvánvaló békés szándékával ellenkező — kijelentéseket tartalmaztak, melyek a szomszéd államok részéről kifogás tárgyává voltak tehetőek.

A magyar királyi kormány

ilyen tartalmu kijelentéseket és határozatokat meg nem engedheti,

minthogy ezek az általában elfogadott nemzetközi kötelezettségekkel ellentétesek és nem kívánatos következményeket idéznek föl.

Ezért elrendelem, hogy a rendőrhatalomok az említett címen tartani kívánt gyűlések korlátozásának elbírálásánál, valamint az engedélyezett ily gyűlések ellenőrzésénél e szempontokra szigorú figyelemmel legyenek és minden olyan megnyilatkozást, mely a fenti szempontokkal ellentétben áll, feltétlenül akadályozzanak meg.

A rendőrhatalomoknak ez irányban való céltudatos eljárására annál nagyobb súlyt fektetek, mert a mennyiben ezuton a kellő eredmény elérhető nem volna, lénytelen lenné az ország külső biztonságát veszélyeztető ezen megnyilatkozásokkal szemben erélyes intézkedéseket folyamatba tenni, amelyeknek súlyát elsősorban a rendőrhatalomok vállára nehezednek.

A novisadi közgyűlés

Elmaradt az interpelláció a Délbácska ügyében

Novisadról jelentik: Pénteken délután 4 órakor tartotta Novisad város kiegészített tanácsa közgyűlését Stefanovics Zsarkó polgármester elnöklété mellett. A közgyűlést ez alkalommal nagy érdeklődés előzte meg, mert az a hír terjedt el, hogy a gyűlésen interpellálni fognak a Délbácska elleni támadás ügyében. Az interpelláció azonban elmaradt, mert Tatics Pavle későn jegyezte be interpellációját és így ezt nem lehetett az idő előrehaladottsága miatt napirendre kitűzni.

A közgyűlés megnyitása után Stefanovics Zsarkó polgármester azt javasolta, hogy a tárgysorozat első pontját, a bizottságok ujjaalakítását, vegyék le a napirendről, mert a belügyminisztériumban nyert értesülése szerint a kiszélesített tanács tagjainak személyében változás fog történni, ami a bizottságok összeállítását illuzóriussá tenné. A közgyűlés ebben az értelemben határozott.

A magyar nemzetgyűlés elfogadta az indemnítást

Nagyatádi Szabó új földreform-javaslatára

Budapestről jelentik: A nemzetgyűlés pénteki ülésén Kállay pénzügyminiszter válaszolt az indemnítási vita szónokainak. Beszéde folyamán külpolitikai kérdésekre is rátért és a következőket mondotta: — A külföld teljesen igazságtalannul ítél bennünket azzal a váddal, hogy itt rendbontó törekvések vannak. Ha el is hangzik valamely népgyűlésen egy elkeseredett magyar hangja, ez az agresszivitás nem jelenti még az egész közvéleményt.

A külföld azt konstatálhatja, hogy igyekszünk a békekötés határozatai ellenére keresni az érintkezést a szomszédos népekkel és hogy nem rajtunk múlt, hogy ez nem sikerült. Mi sürgettük a cseh tárgyalásokat, amelyek már valóban folyamatban is vannak, mi követeltük a közeledést Ausztria felé, amely a kancellár látogatásával igen fontos kibontakozáshoz is jutott.

Ismertette az Ausztriával folytatott pénzügyi tárgyalásokat, majd a jövőtéli kérdésekről beszélt:

Jogi helyzetünk tekintetben teljesen tiszta, mondotta Kállay. A bé-

keszerződésben úgy olvasom, hogy a succidiáriusi felelősség megállapítására jog szerint nem kerülhet a sor. Amit a békeszerződés következtében területi veszteséget szenvedtünk, továbbá a román megszállás által történt károkkal mi megfizettünk mindent, ami a legszigorúbb felügyelet szerint tőlünk követelhető. Nemcsak a békeszerződés szelleme, hanem betűi szerint is ki van zárva, hogy Magyarországra reparációs teher legyen hárítható. Sajnálattal kell látnom, hogy a reparáció kérdése immár nem pénzügyi kérdés, az politikummá vált és mint politikai kérdéseknél, nagyon hajlandók az emberek napi kívánságok, napi elismerések szerint dolgozni. Lehetséges, hogy e kérdésnél is ilyen eszponctok léphetnek fel.

Pétek, hogy ily reparáció megállapítása oly gazdasági helyzetet idézne elő, melyben a háború előtti tartozások törlesztésére és reparáció címen jelentős összegeket volna kénytelenek kiszolgáltatni a külföldnek. Ily helyzet meg nem állhatna, vagy csupán végtelen időnkig nyúló

rabszolgamunkára vezetne.

Kállay beszéde után a nemzetgyűlés többsége az indemnítási javaslatot általánosságban elfogadja.

Azután a határozati javaslatok fölött határoznak.

Az első határozati javaslat Farakas Istváné, a gyülekezési és egyesülési jog biztosításáról. A nemzetgyűlés a javaslatot elveti.

Szeder Ferenc első határozati javaslata a földbirtokreform revízióját követeli.

Nagyatádi Szabó István: A földreform módosítása tárgyában tizenhat javaslatot nyújtottak be. Így egyszerűen módosítani a törvényt nem lehet, hanem csak a bcható munka és előkészület után, Bejelent, hogy a kormány elhatározza, hogy a földreformtörvény rövid, novelláris módosításával jön a Ház elé.

Kötelező nyilatkozatot tesz, hogy a javaslat a legrövidebb időn belül idekerül. Kéri a határozati javaslat elvetését.

A Ház a határozati javaslatot elveti.

A Habsburgok elherdált kincsei

Bécsből jelentik: A bécsi udvar kincseskamarájának gondnoka összeállította azoknak a kincseknek jegyzékét, amelyeket Károly excsászár menekülése után titokban Svájcba vittek. Az értékesebbek ezek közül a következők voltak:

A magyar nemzeti színekben játszó forgó, smaragdból, gyöngyből és rubinból. Ezt még 1766-ban adták át a kincseskamarának, azzal, hogy ez a Szent István-rendhez tartozik. A Chaton-garnitúra 95 gyöngyből és brloquesből állott. Ezt az ékszert I. Ferenc német római császár viselte a Mária Terézia-rend szalagján. A magyar színekből összetett derékszalag, ugyancsak briliánsokból, smaragdokból és rubintokból. Ezt 1867-ben Erzsébet királyné számára fölújították. A híres smaragd-garnitúra Mária Terézia házi ékszeréhez tartozott. Ugyancsak ide sorozható az a kék briliánsokból álló ékszer, amelynek mindegyikén rózsaszínű gyöngycsepp tündöklött. Állítólag a svájci ékszerészek arról győződtek meg, hogy ez a rózsaszín nem volt természetes szín, hanem mesterségesen állították elő. A briliánsok, amelyet Mária Terézia királynő akkor viselt, ha szánkiránduláson vett részt ilyenkor a karmantyú zsinórán csillogott. A negyvenöt karátos híres frankfurti gyöngydiadém. A Solitairet I. Ferenc vásárolta 1764-ben Frankfurtban. A 389 briliánsból álló corsage, amely 267 karátot nyom. A gyöngy karkötők 494 gyöngyből tevődtek össze és 383 karátot nyomtak. A Szent István-rendhez való rubinból, gyöngyből és smaragdból való csokor. A gyöngynyakék három briliánsrozzettával, amelyet Karolina Augustia császárné viselt. A Mária Antónia kelengyéjéhez tartozott rubint-garnitúra, amelyet a boldogtalan királynő II. Ferencnek adott el. Az Erzsébet bírályné legvezetői briliánsokkal, smaragdokkal, rubintokkal, szafirokkal. Végül a híres Flirentinus, amely 133 karátot nyom. Ezt az ékszert Merész Károly 1776-ban egy csatában elvesztette. Azóta többször cserélt tulajdonost, míg végül a Habsburg-ház birtokába jutott. Ennek az óriási briliánsnak mindig rossz híre volt. Azt mondták róla, hogy aki egyszer viselte, annak nem lesz szerencséje.

Ezek az itt felsorolt ékszerek olyan hatalmas értéket képviselnek, hogy a lajstrom elolvasása után erősen kételkedni lehet benne, hogy Zita exkirályné családja valóban szűkös viszonyok között él, ahogy ezt a legitimista propaganda elhitetni szeretné.

Az igazság és az igazságügyminiszter

Hogyan fogadják Romániában a minisztereket

Romániában úgy látszik nem fogadják mindig zászlódisszal, fehér ruhás szülányokkal, rezesbandával és hódolattól csöpögő üdvözlő beszédekkel a minisztereket. Legalább is erről tanuskozik Florescu igazságügyminiszternek Brassóban történt legutóbbi látogatása, amely bizony alaposan elüt a megszokott miniszter-látó ünnepektől. A román igazságügyminiszter fogadására megjelent brassói ügyvédek szónoka ugyanis a következő beszéddel üdvözölte a kegyelmes urat:

— Nem üdvözölni jöttünk Miniszter urat, még kevésbé hódotunkat Nagyságod elé terjeszteni, mindössze a panaszaikat, a sérelmeiket akarjuk közölni az ország igazságügyminiszterével. Ugy nézzen ránk Miniszter ur, mint akik kevés kivétellel komoly politikai ellentélei vagyunk Önnek. És, hogy mi ügyvédek ellentélei vagyunk az igazságügyminiszternek, azon senki sem csodálkozhat, aki ismeri Miniszter urnak politikai tevékenységét, amelyet Ön az igazságszolgáltatás érdekei ellen követett el...

A miniszter úgy látszik szintén nem csodálkozott ezen a megállapításon, mert nyugodtan végighallgatta a furcsa üdvözlőbeszédet és a bucsuzáskor bárdtságosan kezelt szorított a berzenkedő küldöttség tagjaival. Az ügyvédek egyébként arra kérték a bársonyszék használatára alkalmatlan minisztert, hogy egy elbocsátott magyar bírót, névszerint dr. Kerekes Andor volt törvényszéki tanácselnököt az igazságszolgáltatás érdekében helyezze vissza hivatalába. Ezt a miniszter meg is ígérte.

Feloszlik a sentai kereskedők egyesülete

Válság a zsidó kereskedők felvétele miatt

Sentáról jelentik: A sentai kereskedők egyesülete — mint a *Bácsmegyei Napló* megírta — hosszú ideig tartó szünetelés után nemrégiben ismét megkezdte működését.

Az egyesület azonban pár hét alatt újból válságos helyzetbe került, amennyiben a tagok között fölmerült ellentétek odajuttatták a kereskedők egyetlen szervezetét, hogy most már aligha tudja kikerülni a végleges likvidálást. Ennek oka az, hogy az egyesület tagjainak egy része semmiképp sem hajlandó a többségnek azt a javaslatát elfogadni, hogy a zsidó kereskedőket is vegyék föl az egyesületbe. Az ellentétek ebben a kérdésben az egyesületi tagok között olyannyira áthidalhatatlan, hogy valószínűleg sor kerül a testület feloszlatására, annál is inkább, miután a vezetőség a belső harcok miatt a napokban lemondott s így az egyesület vezetőség nélkül van.

Siettetni a felbomlást az is, hogy a tagok egy nagy része a napokban megtartott ülésen elhatározta, hogy az egyesület — ha a fölmerült kérdésekben békésen meggyezni nem sikerül — feloszlatják és februárban új alakuló gyűlést hívnak össze, a melyen a kereskedők összességének bevonásával új egyesületet fognak alakítani.

HIREK

— A király ajándéka az egyetemeknek. Beogradból jelentik: A jugoszláviai egyetemek véd-szentjének, Szent-Szavának szombati ünnepi alkalmából Alekszander király 16.000 dinárt ajándékozott az egyetemek segélyalapjának. Ebből 6000 dinár jut a beogradi egyetemnek.

— Pasic miniszterelnök tárgyalásai. Beogradból jelentik: Pénteken délelőtt Pasic miniszterelnök hosszabb tanácskozást folytatott Szupilo földművelési és Trifkovic egységesítő miniszterekkel. Szupilo földművelésiügyi miniszter csütörtökön este érkezett meg tengermelléki agitációs utjáról.

— A közlekedésügyi miniszter Kulán. Dr. Janjovic Velislav közlekedésügyi miniszter, Matić Száva ker. főigazgató, Jovanović apatini képviselőjelölt, Lalosević Jócó volt képviselő kíséretében tegnap Kulára érkezett, hogy ott a radikálpárt programját ismertesse. Az állomáson a minisztert lovasbandérium várta. A radikálpárt nevében az állomáson dr. Joičić Dusan közjegyző, a hatóság nevében pedig Lalosević Stévo kulai főszolgabíró üdvözölte. A radikálpárt felajánlotta a miniszternek a kulai járás képviselőségét, amit el is fogadott. Programbeszédében különösen a választójoggal foglalkozott, melyet szerinte minden S. H. S. állampolgárnak meg kell adni, minden nemzetiségi különbség nélkül. Délben a miniszter tiszteletére 200 terítékű bankett volt, amelyen sok felköszöntő hangzott el. A miniszter délután 5 órakor hagyta el Kulát.

— Szombaton nincs munkaszünet. Ma szombaton Szent-Száva ünnepén csak az iskolákban szünetelnek az előadások, azonban a suboticei rendőrség nem rendelt el kötelező munkaszünetet.

— A Délivasi konferencia előkészítése. Beogradból jelentik: A Délivasi pénzügyi és forgalmi főigazgatósága Beogradba érkezett és tárgyalásokat kezdett a közlekedésügyi minisztériummal a Déli Vasut forgalmának szabályozásáról. A külügyminisztériumban pedig szombaton a közlekedésügyi és kereskedelmi minisztérium delegáltjainak bevonásával értekezlet lesz, amelyen a nemzetközi római Déli vasuti konferenciára kiküldött delegáltak instrukcióit fogják megbeszélni.

— Tisztviselőváltások a topolai járásban. Dr. Janjulov topolai főszolgabíró felmentették állásától. Rajkov Zsarkót, a topolai katonai ügyosztály vezetőjét Stara-Moravicára helyezték át. Dragonics topolai községi végrehajtó lemondott állásáról.

— Nincsics külügyminiszter Suboticán. Beogradból jelentik: A Tribuna írja: Nincsics Momcsillo külügyminiszter pénteken az esti gyorsvonattal Suboticára érkezik, hogy a radikálpárt vezetőségével értekezzen. Ezzel szemben megállapíthatjuk, hogy pénteken este a suboticei pártvezetőség még semmit sem tudott a miniszter érkezéséről, s így alighanem tévedett a Tribuna.

— A baranyai menekültek igazolványainak kiosztása. A baranyai menekültek közül azok részére, akik az első csoporttal jelentkeztek és akiket a bizottság leigazolt, vasárnap január 28-án délelőtt 10—12 óra között osztja ki a menekültek gazdasági szervezetének vezetősége a kész igazolványokat a Városi kávéház I. emeletén levő külön helyiségben, ahol egyúttal a tagdíjakat is le kell fizetni.

— Török és görög csapatösszevonások. Carigradból jelentik: A görög csapatok koncentrációja Nyugat-Tráciában tovább folyik. Ez maga után vonta azonban a török csapatoknak Kelet-Tráciában való összevonását is. A törökök husz korosztályt hívtak be, köztük a zsidókat is és a Kelet-Tráciában koncentrált török csapatok 60.000 főre tehetők, a melyek jól fel vannak szerelve.

— A novisadi választási akció. Novisadról jelentik: A novisadi demokratapártból vett értesülés szerint Pribicevics Szvetozar elfogadta a novisadi kerületben a választói listán való vezető jelölést. — Csütörtökön este a novisadi Pasic-féle radikálpárt konferenciát tartott, amelyen a novisadi kerület listavezetőjévé egyhangulag dr. Miletics Szlavko egészségügyi minisztert választották meg. A járási jelöltlista összeállítására tárgyalt február 10-ikén tartanak konferenciát. Az értekezleten a szerbeket kivül a németek és szlávok megbízottai is részt vettek.

— Pályázat a bellyei uradalom igazgatói állására. Beogradi jelentés szerint az állami uradalom igazgatósága a bellyei uradalom igazgatói állására pályázatot írt ki 48.000 dinár évi fizetéssel, lakással és jutalékkal. A fizetés nem nagy. Abból azonban, hogy eddig minden igazgatót el kellett csapni, arra lehet következtetni, hogy az az állás nem tartozik a legrosszabbak közé.

— Eljegyzés. Schosberger Margit (Temerin) és Hauser Samu (Palánka) jegyesek. (Mindenkülön értesítés helyett.)

— Ötezer leies regénypályázat. A Nagyvárad című napilap pályázatot hirdet eredeti magyar regényre. A pályázaton bármely ország magyar írója részt vehet. A pályamű az aktuális politikai problémával nem foglalkozhat. A pályaműveket március 20-ikáig kell a Nagyvárad szerkesztőségébe beküldeni. Az első díj háromezer lei, a második díj kétezer lei.

— Házasság. Faludi Oszkár és Horváth Böske házasságot kötöttek. (Mindenkülön értesítés helyett.)

— Rudolf trónörökös fia gyászmitting rendez. Bécsből jelentik: Neves osztrák monarchista politikusok és nagyiparosok körlevelet kaptak K. R. Bund aláírással, amelyben Rudolf trónörökös „első törvényes”, de titokban kötött házasságából született fia” a 34 év előtt meggyilkolt apja emlékére a halálának évforduló alkalmával a bécsi kapucinus templomban tartandó gyászmisére hívja a monarchistákat. A monarchisták az egész meghívót csupán rossz tréfának tartják.

— Fetekezeti népgyűlés. A suboticei zsidó hitközségben már évek óta olyan éies és elkeseredett pártharcok folynak, amelyekhez képest a választási harc enyhe gyermekjáték. A suboticei zsidó hitközségi ellenék vasárnap délelőtt tíz órakor a Lifka-bioskop udvarán lévő teremben nagygyűlést tart. A gyűlésen kíméletlen kritikában akarják részesíteni a hitközség mostani vezetőségét.

— Radikális bál. A topolai radikálpárt február 4-én a Vas-féle vendéglőben bált rendez. A bálon belépődíjat nem szednek.

— Mérnökestély Suboticán. Február 3-án a jugoszláv mérnök és építészeget novisadi osztálya Suboticán tartja közgyűlését. A suboticei mérnökegyesület a közgyűlés tagjainak tiszteletére a Lloyd helyiségében estélyt rendez.

— A Hódy-féle festőiskolában már néhány napja folyik a tanítás. Jelentkezőket azonban még elfogad Hódy Géza festőművész Skotus Viator-utca 11. számú lakásán délelőtt 10—12 és délután 2—4 óra között úgy kezdőket, mint haladókat. A rajz és festészet tanításán kívül a tanfolyam iparművészeti tervezésre és selymfestésre is előkészít.

Mit szól hozzá?

— Egészségére váltik-e a franciáknak a németeknek Thyssen-tése?

— Nagy tűz egy tűzérési raktárban. Koszovszka-Mitrovicáról jelentik: Az itteni tűzérési divízió felszerelési raktára csütörtökön reggel ismeretlen okból kigyulladt. A katonaság minden oltási kísérlete meddő maradt, de a tűz tovaterjedését a municions raktárra sikerült megakadályozni. A károsítási. A vizsgálat úgy a katonai, mint a polgári hatóságok részéről megindult.

— Szerb műkedvelői előadás Topolán. A topolai Vak Karadzić ifjúsági egyesület szombaton este a Casinó-szálló nagytermében műkedvelői előadással egybekötött táncmulatságot rendez. A mulatságon egy humoros egyfelvonást is előadnak.

— Szombatra nagy tüntetést terveznek a bécsi szocialisták és kommunisták. Bécsből jelentik: A szocialdemokrata és kommunista szabadszervezetek felhívták intéztek a munkássághoz és a munkanélküli tömegekhez, hogy szombaton délután vonuljanak ki az utcára és tüntessenek a Seipel-kormány antiszociális politikája ellen. A rendezők úgy számítják, hogy szombaton délután egy órakor, amikor a gyárakban befejezik a munkát, körülbelül 300.000 munkás fog megjelenni a Ringen s ez a tömeg még erősen megszaporodik a rokonérzésű elemekkel. A felvonulás a munkanélküli segély felemelését sürgeti tiltakozik a bérieszállítás ellen és kényszeríteni akarja a kormányt népjóléti intézkedések végrehajtására.

— A suboticei újságíró szekció vezetősége szombaton, január 27-én délután fél három órakor a Városi Kávéház emeleti különtermében választmányi ülést tart.

— Ausztriában olcsóbb lesz a vasút. Mint Bécsből jelentik, a minisztertanács felhatalmazta a közlekedésügyi minisztert, hogy az osztrák vasutak tarifáját úgy módosítsa, hogy a tarifák jövedelme az üzemi költségeket meg ne haladja. A február 15-én életbelépő új személyes és áruújszabás lényegesen olcsóbb lesz a mostaninál. Az alsóausztriai tartománygyűlés elhatározta, hogy a birodalmi takarékosági akcióval párhuzamosan takarékosági akció indít. Csökkeneni fogják a rendőrség létszámát. Elhatározták, hogy a tartománygyűlési képviselők fizetését február 1-től kezdve negyedével csökkentik.

— Töltött fegyverviselésért tizenegy irt végeztek ki egyszerre. Londomból jelentik: Dublinban újból kivégeztek tizenegy embert meg nem engedett fegyverviselés miatt. Ez eddig az egyidejűleg végrehajtott kivégzéseknek legmagasabb száma. — A Dail Eireanban törvényjavaslatot nyújtottak be a társadalmi rend fokozottabb védelméről. — A vasuti vonatok ellen tovább tartanak a merényletek. Ardfort közelében, a Kerry-i grófságban egy vonatot kisklaktak. Két ember életét vesztette.

— Landau Juliska jelmezestélye. Landau Juliska táncbanfebruár 7-én, szerdán este fél 9 órakor a Bárány-szálló termében zártkörü műsoros jelmezestélyt rendez. Belépődíj 10 dinár és meghívó kötelező.

Fűzőpótló
különlegességek közülük
SCHÄFFER MARGIT
szakképzett fűzőkészítőnél
KARADZICEVA ULICA 7.
(Bárány szálló mellett) utca)
Videki megrendeléseket a szusz
és csipőbőség beküldése után
postán eszkozzól.

— **A katonai bevonulások.** A katonai kerületi parancsnokságok rendelete értelmében a tüzérséghez, lovasághoz, utászcsapatokhoz, a királyi gárdához és a repülőkhöz beosztott 1900—1901—1902. évfolyambeli szláv és nemszláv hadkötelesek február 4-ikéig tartoznak bevonulni. A segédszolgálatra és a gyalogsághoz besorozottak bevonulási idejét még pontosan nem állapították meg, de ez is valószínűleg február hónapban megtörténik. Az önkéntesek bevonulására csak augusztusban kerül sor.

— **Kinevezés.** Turniszki Zsarkó központi ellenőrt a becskeréki pénzügyigazgatósághoz pénzügyi fogalmazónak nevezték ki.

— **A Talfun Novisadon.** Novisadról jelentik: A Novisadi Testgyakorlók Köre Kulturosztálya Lengyel Menyhért világhírű színművének, a «Talfun» előadására készül. Már tavaszkor tervezték a «Talfun» előadását, de akkor figyelmeztették az egyesületet, hogy ha a művet előadják, azt botrányokkal megzavarják. Az előadás akkor abban maradt. Most azonban részben műkedvelőkkel, részben hivatásos színészek közreműködésével február 17-én előadják a Talfunt. Az előadásban részt vesznek Dobos László és Vass Gerő színészek is.

— **Telefon betyárok.** Budapesti tudósítónk jelenti: Ostoba és csunya tréfa sorozat zavarja meg néhány nap óta ismert nevű színészek nyugalma. Mint megtudtuk, néhány nap előtt Hegedűs Gyula, majd több más művész kapott hazug telefonértesítést arról, hogy valamely hozzátartozóját elgázolta a villamos. Ma a Belvárosi Színházba telefonáltak be, hogy Z. Molnár László a villamos alá került. A cáfolatot maga a művész hozta meg, akinek ma este szerepe volt az előadásban és időre megjelent a színházban. A közönség, amely tudomást szerzett a hírről, melegen ünnepelte a rokonszenves művészt, amikor teljes épségben a színpadra lépett.

— **Eckhardt Tibor és Rakovszky István afférje.** Budapestről jelentik: Eckhardt Tibor, akinek csütörtökön a nemzetgyűlés ülésének a végén és összeszólalkozása volt Rakovszky Istvánnal, a nemzetgyűlés volt elnökével, pénteken Putnoky Mór és báró Kaas Albert útján magyarázatot kért Rakovszkytól, aki Beniczky Ödön volt belügyminisztert és Pallavicini György őrgroftól nevezte meg segédeinek.

— **Öngyilkos, aki alatt leszakad az ág.** Novisadról jelentik: Csütörtökön este a novisadi Örvállalat emberei a városi parkban egy eszméletlen embert találtak, kötéllel a nyakán. A mentők a kórházba szállították, ahol sikerült eszméltre téríteni. Megállapították, hogy az illető Hasenfeld Gusztáv, a Slobodaszálloda pincére, aki szerelmi bánatában a park egyik fájára felakasztotta magát, de az ág leszakadt alatta. Hasenfeld pénteken már elhagyta a kórházat.

— **Tűz a novisadi csokoládégyárban.** Novisadról jelentik: A most épült Piemette-csokoládégyár raktárában csütörtökön este feltizenegyor tűz ütött ki, mely rohamosan terjedt. A tűzoltóknak a vízhiány miatt csak éjjel 3 órára sikerült a tüzet lokalizálni és a gyárgéparaktárát, valamint a közeli olajgyárat megmenteni a veszedelemtől. A kár háromszázezer dinár, amely biztosítás révén megtérül.

— **A budapesti színházi merénylek a vizsgálóbíró előtt.** Budapestről jelentik: A Fővárosi Színház elleni merénylet ügyében dr. Kovács Miklós vizsgálóbíró pénteken délelőtt hallgatta ki a letartóztatott foglyokat. Ezek közül a vizsgálóbíró eddig Heffner Gyula mérnök és Hozmetz Károly egyetemi hallgató ellen fentartotta az előzetes letartóztatást, ellenben Himmel György, Neumayer Mátyas, Ott János, Keinzl János földműveseket és Blazsek Albin felsőipariszkolai hallgatót szabadlábra helyezte. A többi letartóztatott kihallgatása még folyik.

— **A külföldiek iparigazolványa.** A kereskedelmi minisztérium legújabb rendelete szerint a külföldi illetőségű iparosok iparigazolványának kiadása a jövőben új módszer szerint történik. A külföldi illetőségű iparosok az iparendély iránti kérvényüket ezentúl közvetlenül a kereskedelmi minisztériumhoz tartoznak benyújtani, ahonnan a minisztérium javaslatával együtt a kérvényt visszaküldik a kérvényező félnek. A minisztérium véleményével ellátott kérvényt kell ezután az elsőfokú iparhatóságokhoz benyújtani.

— **Megverték mert az Eger-Bergert énekelte.** Sentáról jelentik: Péntekre virradó éjjel ismeretlen tettesek megverték Dimitrijevic Rada mokri kereskedőt, aki a kávéházban az Erger-Berger-Schossberger című dalt énekelte. Az ismeretlen tettesek a támadás után elmenekültek. Dimitrijevic feljelentést tett a rendőrségnél, amely a nyomozást megindította.

— **Kétszázmillió gyémántékszert lopott egy orosz kereskedő.** Berlinből jelentik: Egy Tamsova nevű orosz táncosnő, aki még az orosz forradalom kitörésekor menekült Pétervárról Berlinbe, ékszerai közül két gyémánt melltit, amelyet egyik nagyhercegtől kapott, átadott egy Rosenstock Izrael nevű oroszországi kereskedőnek azzal, hogy helyezze el a kétszázmillió márkát érő ékszert egyik bank pánccsokrányában. A táncosnő néhány nappal ezelőtt föl akarta venni az egyik melltit, a pánccsokrány kulcsát azonban nem találta. A bank erre erőszakosan nyitotta ki a fiókot s ekkor kiderült, hogy a gyémántos tiúk nincsenek ott. A táncosnő följelentést tett Rosenstock ellen, aki bevallotta bűnét s a vallomás után agyonlőtte magát. Így került nyilvánosságra a dolog. A birodalmi kivitel és behozatali főbiztos elrendelte, hogy a két tit az állam javára lefoglalják, mert a táncosnő behozatali engedély nélkül hozta magával az országba.

— **Kiraboltak egy külföldi kereskedőt.** Sentáról jelentik: Csütörtök este Morec Steván csehszlóvak kereskedő jelentést tett a csendőrségnek, hogy Ada és Senta közti vonalon utazás közben elloptak tőle 56 ezer jugoszláv koronát és 2600 leit. A csendőrség a nyomozást megindította.

— **Álarcos bál Kulán.** A kulai sport klub február 4-ikén Kulán a Vojvodina-vendéglő termében álarcos bált rendez. A bál iránt nagy az érdeklődés.

A századik Madách-évfordulón minden irodalomtisztelőt érdekelni fog az a képsorozat, amely az alsó-sztrégovai kuria lakóit, Madách-ot, a nagy költő gyermekeit, unokáit és dédunokáit, a Lucifert inspiráló hű barátot: Szontágh Pált varázsolja elének. A Panoráma új száma, mely ezt a képsorozatot hozzá négyoldalas dívatmellékletet és szabásmintát is ad olvasóinak. Kiadóhivatal: Wien, IX., Canisiusgasse 8—10.

Vasárnap starakanizai képek a Bács-megyei Naplóban.

Olvassuk és terjesszük Radikál-t. Protles Sztoján volt miniszterelnök lapja, a Radikál, a beográdi sajtóban az első és — sajnos — az egyetlen újság, amely a nemzetiségi kisebbségek: a magyarok, németek, sídók jogai érdekében és ényomatása ellen szót emel.

A Radikál hasábjain állandóan küzd a felelőtlen elemek és a jelszavakba bújtatott erőszakoskodása ellen, a visszaélések, a panaszok ellen.

A Radikál ezzel szemben joggal kéri a vajdasági közönség érdeklődését s kéri, hogy akik az államnyelvet értik *fizessenek elő a Radikál-ra*, akik nem tudják az államnyelvet, rendeljék meg a Radikál-t szerbül tudó ismerősök számára, hogy segítsék a megértés munkáját.

A Radikál előfizetési ára félévre 120 dinár.

Előfizetések Radikál kiadóhivatala Beograd, Prizrenka-utca 7. szám alá küldendők.

A gyermekvilág nagy eseménye lesz a folyó év január 28-án, vasárnap délután 5 órakor a Bárányszálló nagyteremben tartandó **gyermek kalihó bál**. A gyermekek érdeklődését csak fokozza a bálal egybekötött tombola. — Felkéri a Patronázs Egyesület a t. tagokat, hogy nyáreménytárgyak, sítémény és gyümölcs beküldésével a bál sikerét előmozdítani szíveskedjenek. Az adományok 28-ig, vasárnap délig. Löwy Gyákné alelnökéhez. Lakik városi bérpalota II. emelet, küldendők.

Vasárnap starakanizai képek a Bács-megyei Naplóban.

Dr. Andrejevics Andra fogászati specialista fogorvosi és technikai műtermét egyévi berlini és bécsi tanulmány után megnyitotta és minden fogászati munkát a legmodernebb kivitelben teljesít. Fogászati laboratóriumában a technikai munkákat fogorvosok részére is Alesch ur, a bécsi fogászati egyetemi klinika volt főnöke végzi. Rendel. d. e. 9—12 és d. n. 2—5-ig Kralja Petra Park 7. számú házban az emeleten (volt Reichl-palota). Telefon 4—52.

Vasárnap starakanizai képek a Bács-megyei Naplóban.

Meghívó. A subotici zsidó hitközség vezetőség ellenzéki pártja folyó év január hó 28-án, vasárnap délután 10 órakor a Lika-mozgó udvarban levő teremben a hitközségi vezetőség szabályellenes működése miatt tartandó **nagygyűlést tart**, amelyhez munk tagjait tisztelettel meghívja az elnökség.

Üzveztőnőt vagy gazdasszonyt, aki konyhai üzem, különösen a konyha vezetését érti, szerbül és magyarul beszél, kések azonnali fizetéssel, állandó alkalmazásra. Jelentkezni a »Tri Šesira« kávéházban vagy a Šafome-barban.

Állás, szorgalmas és megbízható üzveztő és szervező tisztviselőket keres a Adrija Biztosító Társaság fiókgazdája Subotica, Fra Ješe trg 15.

Vasárnap Stara-Kanizai képek a Bács-megyei Naplóban.

Dr. Mezey István orvosi rendelőjét megnyitotta. Belgyógyászati rendelés. Férfi és női nemi betegségek modern gyógykezelése. Rendel. d. e. 8—11. és d. n. 3—5-ig. Subotica, Cara Dušana-ut. 6. (Vass Ádámmal szemben.) Telefon: 695.

Vasárnap starakanizai képek a Bács-megyei Naplóban.

Dr. Vécsei Jenő orvosi rendelője nemi beteg részére délelőtt 7—9-ig, délután 2-től fél 4-ig és 5—7-ig. Lakás: Cyrill-metoda-tér 5. I. emelet, Vojnich Piroška-féle ház.

Bőr- és nemibetegnek Somborban rendel dr. Koralek lakásán (Weidinger-palota I. emelet) délelőtt 8—10 és délután 2—4 között. Salvársan-oltások vérbaajosoknak.

SPORT

A Typographia SE. Subotica sportélete egy új egyesülettel gazdagodott, a nyomdai munkások egyesületével, amely — mint megtudtuk — most van alakulóban. A klub agilis szervezőbizottsága már tul van a kezdet nehézségein és a csütörtöki ülésen az alakuló közgyűlés előkészítését is elvégezte. Mint értesülünk az alakuló közgyűlést a legrövidebb időn belül megtartja az egyesület és a tavaszi szezonban már meg is kezdik működését, amely előreláthatólag sok szép sikert fog hozni a szimpatikus egyesületnek. Egyébként a szervezőbizottság vasárnap ülést tart, amelyen folytatja a megalkalulásra vonatkozó befejező munkálatokat.

Tavaszi bevonulások. A subotici sportegyesületek futbalcsapatai a tavaszi szezon előtt ismét érzékeny vérvesszteségeket fognak szenvedni. A februári katonai bevonulások alkalmával ugyanis több ismert, jóképességű játékos fog katonai szolgálatra bevonulni. Így többek közt a Bácskából Rudics és Kovács, a Slogából Horváth Jancsi, a Sandból Dér, a Sportból Varga II. A vidékről szintén többen magukra huzzák a katonai mundért.

SZÍNHÁZ

— **A heti műsor.** Vasárnap január 28-án délután 3 órakor mérsékelt helyárrakkal a »Stambul rózsája«, este pedig a »Szerencsetánc« nagy-sikerű operettek kerülnek színre. Hétfőn bérletszünetben másodsor adják elő Tolstoj »Föltámadás« című drámáját, bérletszünetben, míg kedden este először kerül színre »Dulskáné moralja« címen Gabriela Zapolska komédiáját. Szerdán a »Bőregér«-t ismétli meg a szintársulat, Salvi-Süveges Arankával Rozalinda szerepében.

TÖZSDE

Novisadi terménytőzsde. A mai tőzsdén lanya irányzat mellett nagyon csekély volt a forgalom. Az árak következők: Tengeri 217.50. Buza 480—4.85. Liszt, 0.ás 700. Főzöliszt 675, 5-ös, kenyér 575. Bab 387.50. Korpa 175.

Zürich, január 26. Zárlat: Berin 002375 (00250), Holland 211.60 (211.75), Newyork 535.25 (536), London 24.94 (24.97), Páris 34.75 (34.40), Milanó 25.75 (25.65), Prága 15.125 (15), Budapest 0.20.50 (0.20.50), Beograd 4.75 (5.10), Budapest 2.50 (2.60), Varsó 0.0175 (0.0175), Bécs 000.74 000.75.

Budapest, január 26. Zárlat. A devizaközpont jegyzései: Dinár 23.50—25.50. Német márka 12—14. eLi 13—14. Angol font 123.50—126.50. Szokol 74.75—78.75.

A budapesti értéktőzsdén ma a nyereségbiztosító eladások ellenére is szilárdan indult, zárlat felé azonban el-lanyhult: Egy óráig előfordult árfolyamok a következők:

Ganz—Danubius 1,925.000, Ganz—Vil. lamossági 300.000 (áru), Fegyver 184000 (áru), Lipták 3900, Schlick 12.000, Magyar Hitel 17.000, Közuti 900, Salgó 74.750, Rima 11.550, Államvasut 32.250, Klotild 9000, Izzó 83.000, Gumí 20.900, Kender 12.000, Juta 16.675, Kőszén 177.000 (pénz), Urikányi 112.000 Zabolai 11.650, Östermelő 12.700, Hazai fa 13250 (ex jog).

Az áru-tőzsde Budapestén is majdnem teljesen üzletellen. Buzát 12.500—12.700 koronáért ajánlottak, kötés azonban nem jött létre, rozs 8000—8200 kor., morzsolt tengeri 7800—7850, zab 7900, takarmányárpa 8300—8400, vétel azonban nincs.

Bécsi tőzsde (pénteki nyitás). Osztrák Hitel 51.490—51.100, Magyar Hitel 370.000, Államvasut 800.000, Déli vasut 225.900, Rima 299.000—298.000, Salgó 1,920.000, Anglo 155.000, Bankverein 48.800, Felten 239.000. Az irányzat kedvezetlen.

RAPID

a legtekélyesebb és legbiztosabb Gillette-élesítő

Olajkövön élesít! Könnyű, kényelmes kezelés! Az egyetlen készítmény, mely valóban könnyű munkát nyújt! Nagy megtakarítás pengékben! Gyári lerakat a Vajdaságban kizárólag

Tenner optikusnál Subotica, Kralja Aleksandra ulica 11. 5928

Orvosok által elismert legjobb egészségi

HASKÖTŐK

készülnek STEINNE SCHÄFFER MARGIT szakképzett tűzökészítőnél Karadžiceva ul. 7. (Bárany Szálló mellett) — Vidéki megrendeléseket a sluzz, csipő és a hashossz beküldése után pontosan eszközöl.

NYILTTÉR.

Felhívás.

Alulírott a mai napon Szimics Milán sentai lakos festék és gyarmatáru kereskedő áru-készletét megvettem. Felhívom nevezett esetleges hitelezőit, hogy köveleéseiket nálam 8 napon belül jelentsék be.
Senta, 1923. január 25.

Sőregi Antal

festék és vegyeskereskedő.

572

Stari Bečej Község Előjárósága

Hirdetmény.

Stari Bečej község előjárósága közhírré teszi, hogy a községi ügynökséget „Központi Szállodát” valamint az ugyanazon épületben lévő 9 üzlethelyiséget, 1. évi február 4 napján délelőtt 10 órakor a község házában megtartandó szóbeli nyilvános árverésen három évre bérbeadja fogjuk.

Feltételek a könyvelő irodájában tekinthetők meg a hivatalos órák alatt.

Előjáróság.

586

Ne feledkezzen meg

arról, hogy az

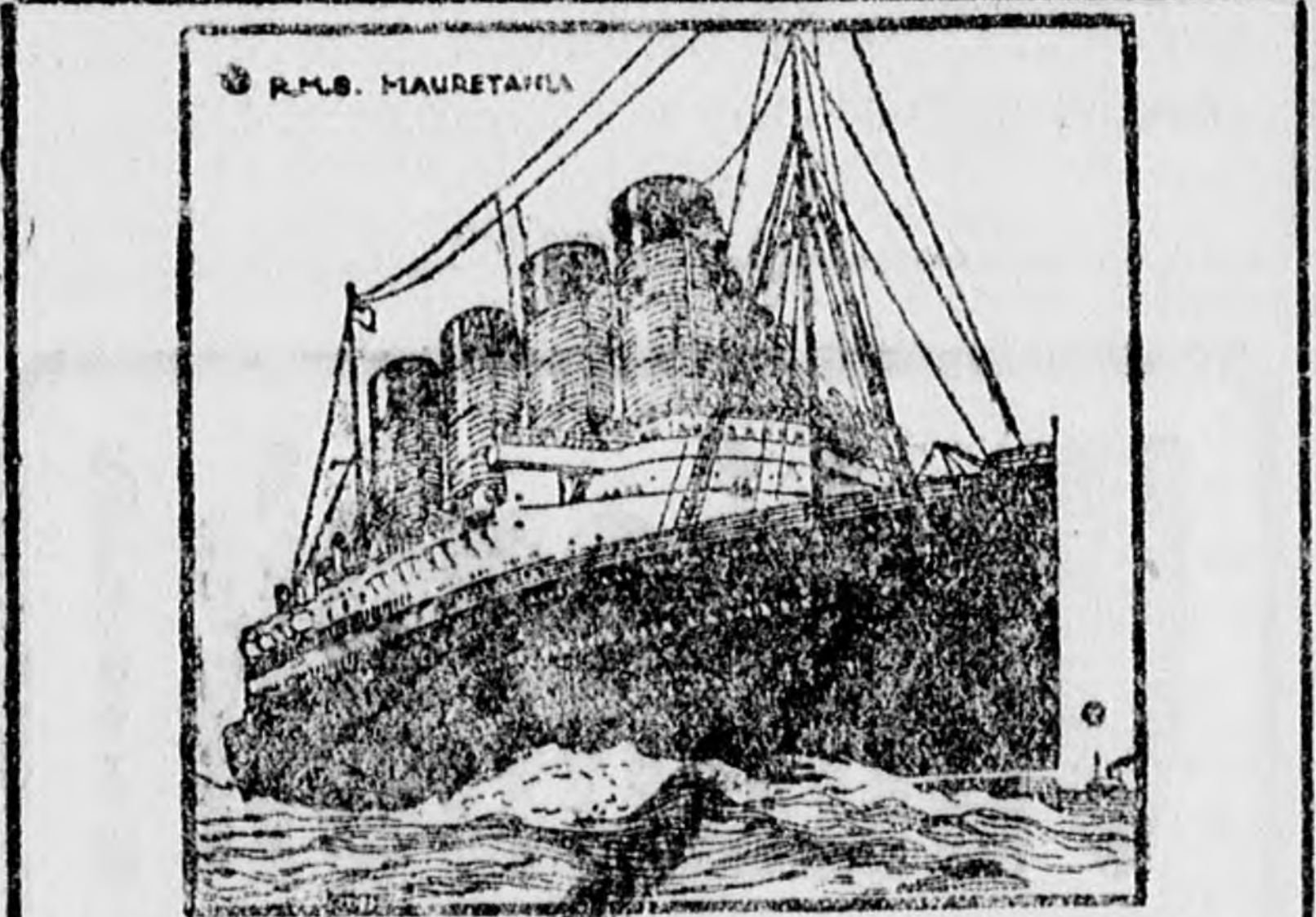
Amerikai Büffe

ezentúl reggel 4 órától lesz nyitva s egész napon is kapható:

Reggeli és uzsonna tejeskávét, csokoládékávét, tea, sütemények. — Hideg felvágottak. — Szalámi. — Sonka. — Sajtók. — Hálneműek — Ringli. — Szardínia. Kitűnő barna sör. — Borok. — Pezsgők. Likőrök és mindennemű pálinkák. **Olcsó szolid árak. Gyors és pontos kiszolgálás. Tessék meggyőződni.** Allandóan friss szendvicsek.

Tisztelettel

Az Amerikai Büffe vezetősége.

CUNARD LINE

A világ legnagyobb hajói rendes személy- teher és gyorshajóközlekedés

Hamburg- és Cherbourgól Amerikába és Canadába

4 kémény 5 és fél nap

Harmadosztályú utasok részére külön fülkék állnak rendelkezésre. Utasokat tapasztalt hivatalnok kíséri a kikötőig, ki minden tekintetben segítségükre van.

Mindennemű bővebb felvilágosítást nyújt:

Cunard Line jugoszlaviai vezérképviselete

Jugoszlavenska Banka d. d. Zagreb B Cesta 33.

Telefon 24-65. — Sürgöny cím: „CUNARD” Zagreb

Keresek mielőbbi belépésre

MÉRLEGKÉPES KÖNYVELŐT

aki szerb, horvát és német levelező is. Alkalmazzák továbbá egy vasszakmálán jártas, agilis, önállóan dolgozó tudó szakembert

ÜZLETVEZETŐNEK

aki egyben perfekt német levelező és ki vaskereskedés-emet önállóan képes vezetni.

Írásbeli ajánlatok a fizetési igények megjelölésével Kaszli Gyula vaskereskedéséhez Novi Sad, intézendők.

404

Ma már minden uas tudja, hogy
BRAĆA MIRKOVIĆ cég
(gyártulajdonosok) (ezelőtt BIRÓ EXPRESS)

Beograd, Knez Danilova u. 31.

leggyorsabban és legteljesebben vizumoztat leveleket

30 dinár eljárási költség ellenében.

Külje be utlevelét postán, express, ajánlottan, melyet még az érkezés napján hason módon visszajuttatunk. — A konkurens cégek (ügynökségek) azon állításának, hogy a kurír rendszer gyorsabb és biztosabb ne üljön fel, frásis ez csupán és célja a magasabb eljárási költség elérése.

Konzuli tarifák: Magyar 90 din., (923/1/1. óta felemelve) német 50 din., osztrák 50 din., csehszlovák 220 din., román 52 din., mely a fenti eljárási költséggel együtt beküldendő. Magyar, német, szerb levelezés.

VALÓDI CLUB PAPIR VALÓDI

Gyártólakata és főelárusítója

BEDŐ TRAFIK SUBOTICA

Legolcsóbb árak. Szállítás vidékre is utánvétellel illetőleg a pénz előzetes beküldése ellenében.

GÉPEK

FA-, BÉDOG-, FÉM

megmunkálására, valamint

SZERSZÁMOK

továbbá transzmissiók, motorok, cséplőgépek és ekék — allandóan raktáron:

KARLO JETZBACHER D. D. ZAGREB,

Vlaška ul. 25. — Telefon 4-90.

Vezérképviselete következő cégeknek: Zimmermann-Werke Chemnitz, A. B. C. Motoren-Ges. Wien-Guntamsdorr, Arthur Hauser & Co. Schweinselagen.

1320

Szeszészertő

naponta friss kapható a **Bačka szesz és élesztőgyárban** Subotica — Telefon 875

Lerakat: Skotus Vlatov ul. 21
Telefon 876

505

Bükk-, gyertyán-, cseres- tölgy

TÜZTFA

Bognárok részén, kőrörök, kádárdonga és kész hordók.

Bármely kályhában égő darabos szén, kovácsészén faszén, aprított fa 40 dinárért, vagonkételekben és kicsinyben legolcsóbban

KRIKS I DRUG cégnél

Subotica, Save Tölvölje (Halaški) 52. alatt kapható. — Telefon 425. 389

Asztalosok, építkezők
figyelmébe!

Nagy raktár a péntek hétközi asztalos árukból és a gőzölt bútordeszakból, továbbá épületfa, lécből minden méretben és cserépből a legmél- tányosabb árakon. 343

DOHÁNY OTTÓ fakeskedő Subotica
Trumbićeva ul. 20. — Telefon 160.

Fagykenőcs

fagyást pár nap alatt tökéletesen meggyógyít. Kapható:

LACKNER DROGERIÁBAN

Kralj Aleksandra ulica, Hotel Nacionalnál szemben.

Viseljen sok előnye miatt

PALMA

kaucsuk cipő-sarkot és cipő-talpat

Somborban

a belvárosban azonnali beköltözködéssel egy modern berendezésű ház, 1 holdas kerttel, 3 szobával, összes mellék- helyiségekkel, ugyancsak egy jóforgalmu mészárszék teljes berendezéssel

eladó.

Bővebbet Dr. Szántó Miklós Sombor Apatni u. 44. 548

Ügyes

cipőeladót

márciusi belépéssel keres

MAISON OBERSOHN ZAGREB
Ilica 31. 582

Kereskedők figyelmébe!

Viaszkosváznak és asztalkendők

dus választékban előnyösen beszerezhetők

REIN IZSÓ SOMBOR

zsák, ponyva és zsineg üzletében.

Kérjen mintázott árajánlatot.

590

ELADÓ

kitűnő forgalmu járati

vámgyőzmalom

a legjobb karban, magyar vidéken.

Bővebben

Dr. Strasser Armin ügyvéd

Dolnja-Lendava (Prekmurje) 507

Elsőrendű nemesített

SZÖLLŐVESSZŐK

Kitűnő növény és gyökérfejlesztőképességgel riparia portalissal nemesítve míg a borsó tart, olcsón eladók és pedig: rejnai, római, vörös burgundi, veihini zöld, steinschiller (dinka), kaba gyöngye, hamburgi muskátli valamint elsőrendű riparia port lis és muskátli gyökérvesszők, gazdag gyökérmennyiséggel és erős hajtással, továbbá különféle faiskolai anyagok és rózsák nagy választékban. Legjobb kiszolgálás és csomagolási garantiával.

I. M. GEORGOVIĆ és TESTVÉRE

kertészeti nagyüzem, fa- és rózsaiskola
Belacrava (Bánát)

406

Nizza

szappanok

a legjobbak.

5133

Lifka jan. 25-től
jan. 28-ig
csütörtöktől
vasárnapig

Volt egyszer egy hercegkisasszony
Mese az élet könyvéből 6 fejeletben.
Főszereplők: KLÁRY LOTTA, VÁRKONYI MIHÁLY

**Tüzmentes
pénzszekrényeket
és
okmányszekrényeket**

ujjonnan készít és régiakat javít

Kirschner Mihály Sombor
Sveta Roka u. 8.
Allandó nagy raktár! 176

CEMENT

mész, tetőcserep, traverzák, samotta-téglák és vakolat, valamint az összes építőanyagot szállítja.

„GRADIVO“

Ker. Társ. ZAGREB, Bogovičeva u. 3.
Telefon 5-55. — Sürgőnycim: „GRADIVO“

SALAMA

prve vrsti
nova roba
posve zrele

dobiva se svuda

I. hrv. tvornica salame,
sušena mesa i masti

M. Gavrilović
sinovi d. d.
Petrinja.

**Virág- és
főzelékmagvak**

szállítását megkezdtem

Balog Lina
virágkertetészete
SZUBOTICA

Fázistű- és zöldségmag nagyban is kapható. Kérje 1923 évi képes árjegyzékem.

Eladó 5 darab — teljesen új — dupla

„RADIAL“ SZITA.

Függőcsapágyak, szíjkerekek és 1 db 4 1/2 m. hosszú modern **osztérgapad** komplett

BERGER MÁRTON
malomtulajdonosnál Vel.-Miklós.

Apróhirdetések

Telefonon nem adnak hirdetés ügyekben felvilágosítást.
Apróhirdetés egy sor 3 K. vasatagható és címző kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 30 K.
Apróhirdetéseket felvesz Subotica a kiadóhivatal Kralja Alexandra-utca, Lelbach-ház és Temuović birtlapárda a vasúti park mellett.
Vidékre valamennyi főtársítóiuk. Előzetési díj havonként 30 din., negyedévre 90 din.
Kérdések bédékekhez válaszbéljeg melléklendő Állástkeresők az apróhirdetési díj felét fizetik.

LEVELEZÉS

»Diszkrétio« levele van Beretvástól. 573

FOGLALKOZÁS

Ügyes, jó megjelenésű fűszeres-segéd felvétetik, szerbül tudók előnyben. Herczl Vilmos Subotica. 595

Fiatal péksegéd keresetik azonnali belépésre. Papp Lajos sütőmester, Malihedjes. 584

Kovács. (tüziember) és bogárn munkásokat jó fizetés mellett azonnal felvesz a sombri Kocsigár. 589

Gazdatiszt. nős, ki nagyobb belterjes gazdaságokban részben mint vezetőtiszt működő állást keres hasonló körülményben. Ennek hiányában elfogad irodai, pénzügyi, rak-tárnoki állást vagy elvál-lalja kisebb-nagyobb föld-birtok kezelését százalé-ka. Kitűnő bizonyítványok-kal és referenciákkal. Há-rom nyelven beszél. Szi-ves megkereséseket »Mun-kaalkalom« jellegre Janic i drug Osijek, Lončarska u. 570

Egy jobb kádár-segéd ve-gyes munkái teljes ellá-tással felvétetik. Heizer kádár, Topola, Bácska. 564

Két asztals-segéd keres-tek azonnali belépésre. Kiss János műasztalos, Stari Bečej. 524

Magányos urhoz egy sza-kácsnő keresetik falura, ki a kevés házi teendőket is elvégzi. Cim: Józsa Lajos, Debláto. 529

VÉTEL-ELADÁS

Mindenkit érdekel. Elköl-tőzés miatt raktáron levő sajátkészítet elsőrendű cipőmet a legolcsóbb ár-ban kiárusítom. Milivoj Djokić cipész, városháza-épület, tejsiac. 523

Pálhalkafőző-illat. hasz-náltat, vembek 120-180 literig. Musztelep 90, 568

Jól felszerelt cipésműhely balkaros cipész-varrógép-pel eladó. Bővebb felvilá-gosítást Haidu Péter, B.-Petrovoštol. 571

Itt a szezon. Eladó egy jó karban levő moziberen-dezés Ernemann gyárt-mányu géppel. Komplet s-üzemben van. Megtekin-tethető: Menschák Jakab Belánál, Mokrin. 442

Építésre igen alkalmas ház nagy telekkel, elox-lalható lakással, a város közepén eladó. Cim a ki-adóban. 549

Ul komplett szöggyár-berendezés, transzmisz-sziókkal és szíjakkal, egy nyersolajmotor, 14 HP el-adó. Leicher, Valpo. 569

Motort keresek megvétel-re. Egy és fél lóerős, 220 voltost. Beck Jenő köt-szövő, gőzfűrdő mellett. 555

KÜLÖNFÉLE

LAKÁST egy vagy két szo-bát, butorral vagy anélkül keres a főér közelben -verme telen házarpar. — Cim a kiadóban.

Lakásfelmondás és üzle-tek vagy iratok bérlete ügyében felvilágosítást ad Malusev-iroda. 594

Szolid fiatal ember külön-bejaru butorzott szobát keres. Címeket a kiadóba t-ér.

Határátlépési ügyben min-nemű felvilágosítást ad Malusev-iroda.

Ha báronsimsá tude arc-bört akar, használjon Li-lliom-crémet, szappant és pudert. — Kapható illés gyógytárban, főpostával szemben. 59

Iparigazolvány iránti kér-vények megírását elvál-lalja Malusev-iroda. 594

Fűzifa, búta és gyertyán hasáb vagon tételekben és helyben ártiva a legolcsóbb áron kapható. — Jovan Štjanc-nál Segedins-i put telefon 839. 319

Katonai ügyekben a leg-megbízhatóbb értesítés nyerhető Malusev-iroda útján. 594

GUMMIBÉLYEGZŐT bár-milyen nyelven készít Mol-nár József Subotica, Fran-kopanska ul. 25. Megren-deléseket a Bácsme gyei Napló kiadóhivatala is fel-vesz.

Ajánlok olcsón
nagy mennyiségben
S doltmárka Siegel Wien
Keszersőt (Salamaram)
Kékítő golyóiban
3. I. Petar Kraus
Kékítő üvegekben
per Hartman Schen
Boraxot, egészét.
Borsot egészét,
Teát, moning 25 kilós
ládákban.
Steva Korac
Srem-Mitrovica

**Fifi Krem
és kölni viz**
készíti
PINTÉR FERENC
SZENT JÓZSEF
gyógytár a nagytemplom
mellett. Subotica. 6059

jan. 25-ől
jan. 28-ig
csütörtöktől
vasárnapig

Körzó

Robinson Crusoe
3 részben, 24 fejeletben.
III rész:
ROBINSON HAZATÉRÉSE 8 fejeletben

Sürgőnycim: Jutešif, Novisad. Telefon: 403.

Schiff Ábrahám

Futoški put 4. NOVISAD Futoški put 4.
Gyár: a kamenici ut. átjárónál.

ZSÁK PONYVA ZSINEG
nagykereskedés
ZSÁK és PONYVAKIKÉSZÍTŐ
és varrótelep.

Fiókok: Beograd, Kraljevića Marka u. 7.
Wien, Blindengasse 46/a.
Budapest, Vilmos császár ut 33.
Gyár: Budapest, Daróczy ut.
Külön ponyva és zsákoleszövő osztály.
Használt zsákok vétele és eladása!

A német nyelvben
kellő jártassággal bíró
szerb levelező

ki írópen is ir
allandó alkalmazást
nyerhet. 577
Cim a kiadóban.

MAGVAK
Mindennemű
gazdasági, kertészeti és
virágmagvak!

Arjegyzékem most jelent meg és kiválóra érte. Bermen-ten megtekinthető. Gazdasági és virágmagok viszontárusítóknak külön árjegyzék!

B. TEPLY
különleges nagykereskedés
ZAGREB 5 Jela és v. trg. 5.

Fiatal törekvő kereskedőt

aki jó kiképzésben részesült, horvátul, németül és magyarul beszél, keres nagy vállalat irodai munkára és időnként utazásra is. — Ajánlatokat: „Zukunft II-D-83“ alatt az Interreklam d. d. Zagreb u. 21. továbbít.

Vadászok!

Vadászfegyver és vadászlőszer szükségletüket legolcsóbban

BATA V. FIA
Subotica, Aleksandrova u. 7.
vadászfegyver és vadászlőszer nagykereskedésében szerezhetik be.

JANSEN FILS BELGA FEGYVERGYÁR
gyártmányainak eladása jótállás mellett.
Nagy raktár Bayard Ogris és Sauer fegyverekben.

ANGOL ÉS NEMET PATRONOK.
Tessék próbavásárlást tenni.
Eladás nagyban és kicsinyben.
Állatokat preparálunk.
Arjegyzék ingyen.
S. M. S. KIR. LÖPORELADÁS